

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ННІ «Інститут геології»

Кафедра *геології нафти і газу*

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора інституту
з навчальної роботи

« 01 » 09 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна практика з методів польових досліджень
для студентів

галузь знань	10 Природничі науки
спеціальність	103 Науки про Землю
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	Геологія та менеджмент надрокористування
вид дисципліни	Обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2023/2024
Семестр	6
Кількість кредитів ECTS	3
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	диференційований залік

Викладач: *Віктор НЕСТЕРОВСЬКИЙ, доктор геологічних наук, професор кафедри геології нафти і газу*

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, П.І.Б., дата) «__» ____ 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, П.І.Б., дата) «__» ____ 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, П.І.Б., дата) «__» ____ 20__ р.

© Віктор НЕСТЕРОВСЬКИЙ, 2023 рік

КИЇВ – 2023

Розробник: **Віктор НЕСТЕРОВСЬКИЙ**, доктор геологічних наук, професор
кафедри геології нафти і газу

Зав. кафедри геології нафти і газу

(підпис) (Віктор ОГАР)
(і'мя та прізвище)

Протокол № 1 від « 31 » 08 2023 р.

Схвалено науково - методичною комісією інституту **ІНІ «Інститут геології»**

Протокол № 1 від « 31 » 08 2023 р.

Голова науково-методичної комісії
(підпис) (Всеволод ДЕМИДОВ)
(і'мя та прізвище)

Мета навчальної практики – під керівництвом викладача закріплення отриманих протягом навчання теоретичних знань на підприємствах нафтогазової галузі та наукових установах, що займаються пошуками, розвідкою, розробкою родовищ вуглеводнів та їх транспортуванням; ознайомлення з сучасними методами та методиками пошуково-розвідувальних робіт на нафту, газ, газоконденсати; ознайомлення з організацією та бурінням свердловин, відбору шламових та кернових проб для лабораторних досліджень, контролю за бурінням та веденням геологічної документації; ознайомлення з лабораторним обладнанням нафтогазових компаній та послідовністю проведення різних видів лабораторних досліджень; ознайомлення з організацією і проведенням геофізичних робіт(каротажних, сейсмічних, перфорації) та формування професійних знань, умінь та навичок щодо прийняття самостійних рішень в практичній діяльності на виробництві, а також щодо збору, систематизації і аналізу геолого-геофізичної інформації по конкретних геологічних об'єктах. Ознайомлення з правилами техніки безпеки на виробництві, способами, методами ліквідації відкритих газових фонтанів та з природоохоронним законодавством.

Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

Знання основ загальної геології, структурної геології та картування, літології, нафтогазової геології, геофізичних методів досліджень та екології.

Анотація навчальної дисципліни / референс:

У програмі розглядається зміст навчальної практики бакалавра, який включає вибір бази практики (підприємства, установи, організації), підготовчий період, ознайомчі екскурсії на підприємства, наукові організації, навчальні заклади, музеї або установи, діяльність яких пов'язана з проблемами пошуку, розвідки, видобутку, транспортування, переробки, зберігання вуглеводнів та екології навколишнього середовища, збір необхідних даних для написання і захисту звіту з практики та захист звіту.

Завдання (навчальні цілі):

- ознайомлення з геологічною будовою регіону та району проведення практики;
- ознайомлення зі структурою підприємства, яке визначено базою практики;
- поглиблення теоретичних знань при відвідуванні підприємств і організацій, що виконують певні види практичної діяльності в нафтогазовій галузі;
- поглиблення практичних навичок при проведенні польових і лабораторних випробувань та інтерпретації геолого-геофізичних даних;
- збір фактичних матеріалів для підготовки звіту;
- отримання навичок систематизації та узагальнення отриманих знань об'єкту та предмету досліджень та збір необхідних геолого-геофізичних даних;
- отримання навичок аналізу, узагальнення зібраних геолого-геофізичних матеріалів та презентації результатів практики.

Результати навчання:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форма/Методи викладання і навчання	Форма/Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Основні риси геологічної будови нафтогазоносних територій України, Дніпровсько-Донецької западини та району проведення практики	Самостійне навчання	Письмовий звіт	до 5%
1.2	Основні етапи та види польових геолого-геофізичних робіт при пошуках та розвідці вуглеводнів	Самостійне навчання	Письмовий звіт	до 5%
1.3	Структуру нафто-газового комплексу України та основні підприємства цього комплексу, розташовані в районі проведення	Самостійне навчання	Письмовий звіт	до 5%

	<i>практики</i>			
1.4	<i>Основні методи геохімічних, геофізичних та літологічних досліджень при пошуках родовищ нафти і газу та правила техніки безпеки в нафтогазовій галузі</i>	<i>Самостійне навчання</i>	<i>Письмовий звіт</i>	<i>до 5%</i>
1.5	<i>Вимоги до змісту звіту, його підготовки та захисту;</i>	<i>Самостійне навчання</i>	<i>Усне опитування</i>	<i>до 2%</i>
2.1	<i>Застосовувати на практиці знання, отримані під час теоретичного навчання в умовах конкретного підприємства (установи, організації)</i>	<i>Навчальна практика</i>	<i>Письмовий звіт</i>	<i>до 20%</i>
2.2	<i>Визначати пріоритетні та нові напрямки у вирішенні практичних завдань на підприємствах нафтогазової геології;</i>	<i>Навчальна практика</i>	<i>Письмовий звіт</i>	<i>до 10%</i>
2.3	<i>Аналізувати отримані відомості та матеріали з польових методів пошуку, розвідки вуглеводнів та інтерпретації геолого-геофізичних даних</i>	<i>Навчальна практика</i>	<i>Письмовий звіт</i>	<i>до 30%</i>
3.1	<i>Вміння працювати в колективі, що виконує конкретні завдання навчальної практики</i>	<i>Навчальна практика</i>	<i>Усне опитування</i>	<i>до 5%</i>
3.2	<i>Демонструвати творчий підхід до вирішення завдань навчальної практики;</i>	<i>Навчальна практика</i>	<i>Усне опитування</i>	<i>до 5%</i>
4.1	<i>Здатність до самостійних і обґрунтованих рішень при виконанні конкретних завдань навчальної практики;</i>	<i>Навчальна практика</i>	<i>Усне опитування</i>	<i>до 5%</i>
4.2	<i>Усвідомлення відповідальності за самостійні дії та рішення при проходженні навчальної практики;</i>	<i>Навчальна практика</i>	<i>Усне опитування</i>	<i>до 3%</i>

Структура курсу: навчальна практика, самостійна робота студентів.

Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни														
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1	4.2		
Програмні результати навчання														
ПР01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.	+	+			+	+	+	+				+		
ПР04. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в області наук про Землю.	+		+			+	+	+			+			

ПР5. Вміти проводити польові та лабораторні дослідження.		+	+	+		+			+		+	+
ПР8 Обґрунтовувати вибір та використовувати польові та лабораторні методи для аналізу природних та антропогенних систем і об'єктів.		+	+	+		+			+		+	+
ПР11. Впорядковувати і узагальнювати матеріали польових та лабораторних досліджень		+	+	+		+			+		+	+
ПР13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.				+	+			+				+
ПР14. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій в галузі наук про Землю.	+	+				+	+		+		+	
ПР15. Уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних	+	+				+	+		+		+	
ПР 17. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.	+	+				+	+		+		+	+

2. Підсумкове оцінювання у формі диференційованого заліку: Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою.

Схема формування оцінки:

	Критерії оцінювання	Кількість балів
1.	Оцінювання самостійної підготовки до навчальної практики	10
2.	Оцінювання навчальної практики науковим керівником практики	20
3.	Оцінювання звіту про проходження навчальної практики	30
4.	Захист звіту	40
.	Разом	100

Студент не допускається до диференційованого заліку за відсутності його на навчальній практиці та відсутності звіту про навчальну практику.

Шкала відповідності

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
		Самостійна робота
Підготовчий та організаційний етапи		
1	Ознайомлення з положенням про проходження навчальної практики	3
2	Вивчення геологічної будови нафтогазоносних регіонів України та знайомство з геологічною будовою району проведення навчальної практики	3
3	Попереднє ознайомлення зі структурою навчальної практики та підприємствами і організаціями нафтогазової галузі в Полтавській області.	3
4	Підготовка необхідних матеріалів та обладнання для навчальної практики	3
5	Вивчення нормативних документів щодо охорони надр, інструктаж з правил техніки безпеки у нафтогазовій галузі	3
<i>Разом</i>		15
Основний етап: навчальна практика в місті Полтава та області		
6	Прибуття до міста Полтави, поселення у гуртожитку нафтогазового коледжу Полтавського технічного університету імені Кондратюка, ознайомлення з базою практики	5
7	Ознайомлення з музеєм, навчальними лабораторіями нафтогазового коледжу та Технічного університету	10
8	Виконання конкретних завдань наукового керівника при відвідуванні виробничих підприємств, наукових та навчальних закладів, бурових установок, лабораторій, що пов'язані з пошуками, розвідкою, видобутком, дослідженням та транспортуванням вуглеводнів	15
9	Опрацювання і узагальнення матеріалів, отриманих на навчальній практиці для подальшого використання на виробничій практиці та теоретичному навчанні. Прибуття до Києва	5
<i>Разом</i>		35
Заключний етап		
10	Складання звіту про проходження навчальної практики	20
11	Захист звіту з навчальної практики	20
<i>Разом</i>		40
ВСЬОГО		90

Загальний обсяг 90 год.

Навчальна практика -90 год.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Основні:

1. Горючі корисні копалини: Підручник / В.А. Михайлов, наук. ред. – К.: КНТ, 2009. – 376 с.
2. Довідник з нафтогазової справи / За ред. В.С. Бойка, Р.М. Кондрата, Р.С. Яремійчука. – К.: Львів, 1996. – 620 с.
3. Етапи і стадії геологорозвідувальних робіт на нафту і газ (ГСТУ41-00032626-00-011-99)// Наказ Комітету України з питань геології та використання надр від 31.12.1999 № 328. <http://geo.gov.ua/normativno-pravovi-akti-geolkontrol>
4. Кодекс України про надра // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1994, № 36, ст. 340. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/132/94-%D0%B2%D1%80>
5. Крупський Ю.З. Геологія та екологія видобутку нафти і газу : навч. посібн. - Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 212 с.
6. Методичні вказівки з підготовки та захисту кваліфікаційної роботи бакалавра для студентів геологічного факультету за напрямом підготовки 6.040103 – «Геологія», за спеціалізацією – «Геологія нафти і газу» / В.В. Огар, В.А. Нестеровський. - К.: РВЦ «Київський університет», 2014. – 19 с. http://www.geol.univ.kiev.ua/lib/method_bak_GNG.pdf
7. Положення про проведення практик студентів геологічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка / Укладач: Кравченко Д. В. К., 2008. – 16 с. http://www.geol.univ.kiev.ua/docs/edu/pract_polozhennja.pdf
8. Правила безпеки в нафтогазодобувній промисловості України. НПАОП 11.1-1.01-08. https://dnaop.com/html/41210/doc-%D0%9D%D0%9F%D0%90%D0%9E%D0%9F_11.1-1.01-08
9. Правила розробки нафтових і газових родовищ / Міністерство екології та природних ресурсів України, затверджено 15.03.2017 № 118 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0692-17/sp:wide->

Додаткові:

10. Атлас родовищ нафти і газу України: В 6 т. / Ред. М.М. Іванюта, В.О. Федишин, Б.І. Денега та ін. – Т. I, Т. II, Т. III. – Львів: УНГА, 1998.
11. Прогнозування, пошуки та розвідка нафтових і газових родовищ/ Б.Й. Маєвський, О.Є. Лозинський, В.В. Гладун, П.М. Чепіль. – К.: Наук. думка, 2004. – 446 с.
12. Суярко В.Г. Прогнозування, пошук та розвідка родовищ вуглеводнів: Підручник. - Харків: Фоліо, 2015. – 296 с.